

**UCHWAŁA NR 40
RADY DYDAKTYCZNEJ**

z dnia 25 listopada 2024 r.

**w sprawie ewaluacji kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa
w roku akademickim 2023/2024**

Na podstawie § 68 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 190) rada dydaktyczna postanawia, co następuje:

§ 1

Rada dydaktyczna przedstawia raport z ewaluacji kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2023/2024 zgodny z załącznikiem do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący rady dydaktycznej:

Anna Malewska-Szałygin

Załącznik 1

Raport z ewaluacji kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2023/2024

W celu przeprowadzenia ewaluacji kształcenia na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa Rada dydaktyczna powołała komisje złożone z członków rady. Komisje analizowały wyniki ogólnouniwersyteckiej internetowej ankiety ewaluacyjnej oraz sylabusy przedmiotów; monitorowały przebieg i wyniki: rekrutacji, egzaminowania w sesjach zimowej i letniej oraz dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Rada oceniła też system wsparcia dydaktycznego, zgodność kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia, wsparcie dla uczelnianych organizacji studenckich (kół naukowych) związanych z kierunkiem studiów oraz przyjrzała się losom absolwentów. Na naszym kierunku brak praktyk obowiązkowych, które powinny być poddawane ocenie.

Wnioski ogólne

Opiniując ogólnie, można stwierdzić, że procesy rekrutacji, egzaminowania i dyplomowania przebiegały prawidłowo. Recenzje prac dyplomowych publikowane w systemie APD były bardzo rzetelne i wnikliwe. Zajęcia dydaktyczne oceniane były przez studentów najczęściej dobrze lub bardzo dobrze. Liczba kandydatów na studia pierwszego stopnia była wyższa niż w roku ubiegłym, na studia drugiego stopnia była znacząco wyższa niż w roku poprzednim. Zajęcia prowadzone na naszym kierunku są zgodne z kompetencjami pracowników dydaktycznych IEiAK. Trzeba udoskonalić proces wypełniania sylabusów, ponieważ wciąż zdarzają się sylabusy wymagające uzupełnienia. Działalność reaktywowanego Koła naukowego jest bardzo prężna. Zaplecze biblioteczne jest oceniane bardzo dobrze.

Podsumowania szczegółowe (porządek według: Regulamin Studiów na UW par. 5 pkt 2)

1. Podsumowanie wyników studenckich ankiet ewaluacyjnych (w systemie USOS) oraz hospitacji

Na wstępie trzeba zastrzec, że reprezentatywność wyników studenckich ankiet ewaluujących zajęcia jest ograniczona ze względu na niedużą ilość wypełnionych ankiet.

Średnia z ocen jakości zajęć pracowników IEiAK: 1,47 (w skali od -2 do 2). W rozbiciu na zakłady: średnia ocena za semestr zimowy i letni dla Zakładu Antropologii Etniczności i Studiów Globalnych to 1,58; dla Zakładu Antropologii Medycyny i

Cielesności to 1,69; dla Zakładu Antropologii Politycznej i Ekonomicznej to 1,59; dla Zakładu Teorii i Badań Współczesnych Praktyk Kulturowych to 1,53. Powyższe wyniki można określić jako znakomite. Średnia z ocen jakości zajęć wykładowców zewnętrznych to 1,36 (bez uwzględnienia zajęć prowadzonych przez doktorantki: 1.25). Szczególnie wysoko można ocenić pracę dydaktyczną realizowaną dla pierwszych roczników studiów licencjackich i magisterskich przez osoby zatrudnione w Instytucie. Zajęcia obowiązkowe dla tych studentów uzyskują niemal zawsze oceny w przedziale 1.6-2.0 przy stosunkowo dużej liczbie wypełnionych ankiet. Kwestie dyskutowane w ubiegłym roku przez Radę związane z potencjalnymi napięciami nie znalazły odzwierciedlenia w ankietach. Studenci nie są jednogłośni w swoich ocenach - te same zajęcia mogą być chwalone i krytykowane. Przykładowo te same zajęcia mogą być chwalone za dobór literatury przedmiotu i sylabus, a jednocześnie krytykowane za to "że nie wiadomo o co w nich chodzi". Inne zajęcia były chwalone za to, że wspaniale studenta "wkręciły w teren", a kolejna osoba, wyznawała, że podczas zajęć czuła się mocno przygnębiona z powodu zaniedbanych w jej poczuciu kwestii etycznych. W większości ankiet pojawiają się pozytywne opinie dotyczące zaangażowania,

otwartości i serdeczności prowadzących. W przypadku niektórych zajęć uwagi krytyczne dotyczą dużej ilości teorii, natomiast pozytywnie oceniane są wyjścia poza salę wykładową, wyjazdy i dyskusje dotyczące własnych badań. Ze względu na teoretyczny charakter antropologii społecznej i kulturowej nie wydaje się możliwe ani wskazane osłabianie komponentu teoretycznego. Pojawiają się krytyczne głosy dotyczące chaotyczności i dygresyjności na niektórych zajęciach, bywa jednak, że te same zajęcia chwali się za "fascynujące dyskusje". Widoczna jest frustracja związana z warunkami infrastrukturalnymi - psującym się sprzętem komputerowym i projektorami, a przede wszystkim niesprawnym systemem grzewczym w salach wykładowych i seminaryjnych. Tam, gdzie oceny są pojedyncze lub do 3 oceniających, bardzo często zdarzają się oceny maksymalne, co świadczy o tym, że ocenianie nie mobilizuje osób niezadowolonych.

Podsumowując, oceny jakości zajęć w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej można

uznać za znakomite, metody dydaktyczne za skuteczne i cenione ze wskazaniem na pewne obszary wymagające autorefleksji.

2. Kompletności opisu zajęć w sylabusach w systemie USOS

Rok akademicki 2023/2024 charakteryzował się bogatą ofertą zajęciową, w której znalazły się również propozycje w języku angielskim. Wszystkie realizowane przedmioty mają swoje sylabusy w systemie USOS. Ich przygotowanie w zdecydowanej większości jest rzetelne, choć czasem zdarzają się niedopatrzności, czy

zbyt schematyczne podejście. I tak, nadawane tytuły są adekwatne do opisów zajęć. W opisie krótkim najczęściej odnaleźć można jedno, dwa zdania wprowadzenia, choć czasem wskazany jest również cel zajęć. Brak opisu krótkiego odnotowano tylko jednokrotnie. Opis rozszerzony zawiera w zdecydowanej większości ogólne wprowadzenie, czasem uzupełnione wskazaniem wybranych zagadnień, uzupełnianych niekiedy lekturami. W niektórych przedmiotach zagadnienia zostały rozpisane w oddzielnej rubryce. Tylko kilka razy zabrakło opisu. Kolejną składową w sylabusie to literatura. Przeważnie, wskazywane pozycje tworzą rozbudowane i bardzo rozbudowane listy lektur. W kilku jednak przypadkach prowadzący ich nie wskazali lub przyjęli inne strategie poinformowania o nich np. „Literatura dostosowana do indywidualnego tematu pracy” (seminaria licencjackie). Rubryka dotycząca efektów kształcenia zawiera najczęściej wskazanie tego co osoba studiująca będzie umiała/ potrafiła/ co będzie знаła, rozumiała, do czego będzie gotowa po ukończeniu kursu. Rozbicie na komponenty: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne z ich wyraźnym wyróżnieniem jest tylko w kilku sylabusach. Rubryka ta nie została wypełniona w kilku przypadkach. Rubryka metody i kryteria oceniania jest wypełniana praktycznie przez wszystkich. Najczęściej wskazywane są: obecność, aktywność na zajęciach, forma pisemna zaliczenia (kolokwium/ sprawdzian lub esej, praca pisemna). Czasem dodana jest jeszcze część (oddzielna rubryka) z informacjami o warunkach przyjęcia na zajęcia lub pracy podczas nich. Reasumując, można stwierdzić, że w roku 2023/2024 sylabusy są w zdecydowanej większości są kompletne. Odnotowano jedynie brak rozpisanych sylabusów do seminariów magisterskich i pojedynczych zajęć.

Zalecenia:

- w przypadku przedmiotów warsztatowych i seminaryjnych (seminarium magisterskim), jeśli nie można podać konkretnych pozycji literaturowych, to warto wskazać choćby typy lektur lub zakres/y zagadnień, z których mogą być wybierane;
- w przypadku zajęć anglojęzycznych warto zadbać o ujednoczenie zapisów, zdarzało się bowiem, że część informacji była w języku polskim
- należy pamiętać, by przy zajęciach opierających się przede wszystkim na lekturach w języku angielskim wpisywać warunek uczestnictwa związany z odpowiednią kompetencją językową;
- warto przemyśleć, jak kontrolować lektury powtarzające się w różnych sylabusach.

3. Podsumowanie analizy przebiegu i wyników sesji egzaminacyjnych

Zaliczenia i egzaminy przebiegały w większości przypadków zgodnie z zasadami opisanymi w sylabusach przedmiotów. Wyniki zaliczeń i egzaminów są zasadniczo dobre i bardzo dobre, choć zdarzają się oceny gorsze. Rozkład ocen jest dość typowy, nie budzi niepokoju.

4. Ewaluacja przygotowania recenzji prac i przebiegu egzaminów dyplomowych

Ujmując kwestię dyplomowania ogólnie zwracają uwagę dwie rzeczy: wysokie oceny - większość ocen zarówno za prace jak i egzaminy to piątki; duża staranność przygotowania recenzji prac dyplomowych.

Ocena przygotowania recenzji w rozbiciu na poszczególne rubryki formularza recenzyjnego:

1. Czy treść pracy odpowiada tematowi określonemu w tytule?

Najczęściej krótkie potwierdzenie zgodności tytułu z treścią; czasem zarzut niepełnej klarowności, zbyt szeroki zakres tytułu czy wyakcentowanie w nim innego aspektu praktyki/zjawiska niż recenzent/ka uznał/a za kluczowy dla treści pracy uwagę zwróciło tylko kilka osób.

2. Ocena układu pracy, podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez itp.

Zwykle w recenzjach w tym punkcie występuje krótkie stwierdzenie prawidłowości układu pracy i podziału treści, dość często poparte zaprezentowaniem struktury pracy. Często zdarza się brak odniesień do ostatniej kwestii, czyli „kompletności tez”, tego rodzaju uwagi pojawiają się raczej w kolejnym punkcie recenzji.

W kilku przypadkach promotor/ka pracy ma uwagi dotyczące jej struktury albo języka. To wywołuje pytanie o mechanizm przyjmowania pracy przez promotora/kę: mimo dostrzeżenia, np. że struktura nie jest w pełni logiczna czy wyważona albo że proporcja między częściami teoretyczną i empiryczną jest zaburzona, albo że język cytatów powinien być zmieniony, praca jest przyjmowana. To wskazywałoby na pośpiech w akceptowaniu pracy przez promotora/kę i niedostateczne uzgodnienie między studentem/ką a promotorem/ką kwestii formalnych i strukturalnych. O ile czasami trudno promotorowi/ce być odpowiedzialną za stylistykę pracy lub zaprezentowanej w niej argumentacji, to w kwestiach stosunkowo formalnych, promotor/ka powinna brać na siebie więcej odpowiedzialności za pracę – i nie dopuszczać prac z ewidentnymi, łatwymi do naprawienia, uchybieniami formalnymi czy strukturalnymi.

3. Merytoryczna ocena pracy

Zdecydowanie najbardziej rozbudowana część recenzji; tylko w kilku przypadkach ta część była stosunkowo lakoniczna, ale także w tych przypadkach - treściwa. Zazwyczaj recenzujący zwracają uwagę na mocne i słabsze strony pracy, skupiając się na kwestii interpretacji materiału, doboru pojęć i literatury. W rzadszych przypadkach recenzujący analizują i oceniają po kolei wszystkie części pracy. W niektórych przypadkach nie poprzestają na krytycznej ocenie, ale też podpowiadają inne sposoby interpretacji i dodatkową literaturę. Interesujące, naszym zdaniem, są uwagi o równowadze czy proporcji między teoretycznymi rozważaniami a materiałem etnograficznym, a także uwagi dotyczące sposobu wykorzystania etnografii. O ile uwag mocno krytycznych jest stosunkowo mało, to powtarzalny wydaje się wątek krytyczny dotyczący sposobu połączenia teorii i materiału etnograficznego (np. za mało etnografii, nie stosowanie aparatu pojęciowego do interpretacji). Innymi słowy jako potencjalny kierunek pracy nad pracami dla promotorów/ek można zaproponować doskonalenie warsztatu pisarskiego/sposobów wykorzystania teorii w tekstach

antropologicznych. Można zaobserwować częstą zgodność recenzji promotorki i recenzentki, wskazuje to na rzetelność oceny i stosowanie podzielanych/ujednoliconych kryteriów.

4. Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie

W wielu recenzjach uznaje się, że przeprowadzenie samodzielnych badań i wytworzenie materiałów terenowych stanowi o oryginalności i nowatorskości ujęcia. W niektórych podkreśla się dodatkowo zwracanie przez autorów uwagi na nieporuszane bądź rzadziej poruszane tematy oraz oryginalność ujęć teoretycznych i interpretacji.

5. Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł

Najczęściej zwraca się tu uwagę na materiały terenowe, ich rodzaj, zróżnicowanie, dobór itp. W rzadziej występującym przypadku recenzujący odnoszą się w tym punkcie zarówno do materiałów terenowych jak i literatury teoretycznej.

6. Ocena formalnej strony pracy

Ogólna ocena stopnia poprawności językowej i opanowania języka naukowego czasem uzupełniona bardziej konkretnymi uwagami np. dotyczącymi stosowania zasad zapisu bibliograficznego.

7. Sposób wykorzystania pracy

Zazwyczaj Archiwum IEiAK. Dość często pojawia się rekomendacja publikacji, czasem z konkretnymi wskazaniem zmian jakie należałoby wprowadzić, by praca mogła być opublikowana.

8. Inne uwagi

Punkt zazwyczaj nie wypełniany. Jedynie w pojedynczych przypadkach pojawiają się tu dodatkowe uwagi. Natomiast w tych przypadkach, kiedy to pole było wypełniane, uwagi dostarczają studentce/towi cennych informacji dotyczących jej/jego potencjału badawczego, np. w porównaniu z oceną pracy (tj. nieco niższa ocena niż potencjał – i zachęta do dalszej pracy etnograficznej); wskazuje to na wrażliwość recenzentki/ta, dążenia do rozdzielenia oceny danej pracy od całościowej oceny warsztatu etnograficznego danej osoby, który niekiedy recenzenci/ki znają z innych kontekstów współpracy/innych zajęć.

9. Pracę oceniam jako

Najczęściej jedynie słownie sformułowana ocena pracy, w pojedynczych przypadkach opatrzona dodatkowym komentarzem.

10. Ocena pracy

Rozpiętość ocen za prace waha się od 3,5 do 5. Najwięcej jest ocen bardzo dobrych. Oceny pracy w obydwu recenzjach zazwyczaj są zgodne. W przypadku rozbieżności ocen są one niewielkie (0,5 stopnia), tylko w nielicznych recenzjach jest to różnica całego stopnia.

Analizując protokoły z egzaminów dyplomowych można stwierdzić, że wszystkie protokoły odnotowują trzy pytania. Zazwyczaj jedno dotyczy kwestii z zakresu metodyki/metodologii badań, dwa pozostałe pojęć i teorii. Pytania są powiązane z tematyką pracy. Zaledwie przy kilku egzaminach magisterskich odnotowaliśmy brak

pytań metodologicznych. Oceny z egzaminu wahają się od 4 do 5. Najwięcej ocen bardzo dobrych.

5. Podsumowanie wyników rekrutacji na studia I i II stopnia oraz rekrutacji osób z Ukrainy

Do rekrutacji na I stopień studiów na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa zarejestrowało się w systemie IRK i opłaciło opłatę 212 osób. Przyjęto 53 osoby. Dwie osoby zakwalifikowane miały po 100 p. z matury (maksymalną ilość), ale dokumenty przyniosła tylko jedna. Z pierwszej 50-tki przyjęliśmy 17 osób, czyli 30%. Osoba przyjęta z najniższym poziomem punktów z matury miała 59,77 p. i była 156 na liście osób starających się o miejsce.

Na II stopień studiów na kierunku Etnologia i antropologia kulturowa zarejestrowało się i zostało dopuszczonych do rekrutacji 29 osób. Przyjętych zostało 20, w tym 7 osób z licencjatem z Etnologii i antropologii kulturowej UW.

Do rekrutacji ukraińskiej nie było zgłoszeń.

Oczekiwano jednej osoby przenoszącej się z innej uczelni. Komisja rekrutacyjna zebrała się, jednak kandydatka nie zgłosiła się na rozmowę kwalifikacyjną.

6. System wsparcia dydaktycznego (infrastruktura i zasoby biblioteczne)

Rozmowy z bibliotekarzami oraz studentami na temat funkcjonowania biblioteki i jej zasobów prowadzą do wniosku, że użytkownicy biblioteki IEiAK są zadowoleni ze zbiorów i chętnie z nich korzystają. Zgłosili natomiast kilka publikacji z prośbą o ich zakupienie, co zostało zrealizowane.

7. Zgodność kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się

Pracownicy posiadają właściwe kompetencje do prowadzenia zajęć umożliwiających studentom uzyskanie efektów uczenia się zadeklarowanych w programie studiów na kierunku. W sytuacji, gdy te kompetencje nie są wystarczające, Instytut na wniosek Rady dydaktycznej zatrudnia wykładowców zewnętrznych (np. zajęcia wprowadzające w pracę w zakresie *Users' Experience, Users' Design*).

8. Monitoring losów absolwentów w oparciu o system ELA

Prezentowane informacje dotyczące losów absolwentów są wynikiem analizy raportów generowanych przez Ogólnopolski System Monitorowania Losów Absolwentów „dostarczający wiarygodnych informacji o sytuacji polskich absolwentów na rynku

pracy” w oparciu o dane pobierane z systemów ZUS i POLON. System ELA generuje raporty z dwuletnim opóźnieniem.

Podsumowując te zestawienia można stwierdzić, że absolwenci kierunku etnologia i antropologia kulturowa na UW nie mają trudności ze znalezieniem pracy, jednak względny wskaźnik zarobków pokazuje wyraźny, niezmienny trend wskazujący, że przeciętnie absolwenci tego kierunku zarabiają znacząco poniżej średniej wynagrodzeń w swoich miejscach zamieszkania.

9. Wsparcie działalności uczelnianych organizacji studenckich związanych z kierunkiem studiów (kół naukowych)

Koło Naukowe Studentów Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej „Etno” zostało zarejestrowane ponownie 27 czerwca 2023. Osoby, które powołały Koło na nowo od razu zaczęły bardzo aktywnie działać, organizując spotkania, debaty i wyjazdy. Koło stało się widoczne w przestrzeni Instytutu oraz online (uruchomiona została ponownie strona na Facebooku oraz założone zostało nowe konto na Instagramie). Działania koła przyciągnęły wiele nowych członkiń i członków, także z innych jednostek naukowych.

Dużą zasługą Koła Naukowego „Etno” jest włączenie studentek i studentów w życie akademickie, przede wszystkim organizacja świetnej konferencji naukowej z warsztatami pisarskimi dla osób studiujących z całej Polski „Opisać świat na nowo”, czerwiec 2024 r. Zainteresowania naukowe i społeczne rozwijane są także podczas spotkań dyskusyjnych z zaproszonymi gośćmi. Inną inicjatywą, która wyszła z koła naukowego, a teraz działa bardziej samodzielnie, było założenie czasopisma studenckiego „Opis Gęsty”. Koło Naukowe posiada też nowe sekcje, np. Antropologii i Sztuki. Dzięki działalności Koła Naukowego „Etno” udało się też powrócić do wyjazdów studenckich na badania i objazdy naukowe w Polsce i zagranicą (w planach obecnie jest Grecja). Koło Naukowe przyczyniło się do integracji społeczności studenckiej Instytutu, a także pomogło wzmacniać umiejętności badawcze i wiedzę teoretyczną. Instytut natomiast ze swojej strony wspierał tę inicjatywę poprzez celowe dofinansowania z Funduszu Inicjatyw Studenckich na wyjazdy badawcze, konferencyjne i popularyzatorskie studentek i studentów. Co istotne, Koło włączyło się także w działania popularyzatorskie i edukacyjne – zorganizowało warsztaty o

antropologii dla licealistów z Gdyni, uczestniczyło w Dniach Otwartych UW oraz w XVII Przeglądzie Filmów Etnograficznych „Oczy i Obiektywy”. Wszystkie powyższe działania mają być kontynuowane i w tym roku akademickim, cały czas pojawiają się nowe pomysły na wspólne działania: październiku 2024 r. odbył się wyjazd integracyjny dla osób studenckich na I roku w Kolbuszowej, który według relacji uczestniczek i uczestników bardzo się udał.

W Instytucie działa też Samorząd Studencki Wydziału Nauk o Kulturze i Sztuce, który współpracuje z Kołem Naukowym.

10. Zalecenia do wdrożenia wynikające z raportu ewaluacji kształcenia na kierunku etnologia i antropologia kulturowa w roku akademickim 2023/2024:

- utrzymanie systemu kontroli sylabusów ze szczególnym uwzględnieniem sylabusów przygotowywanych przez wykładowców zewnętrznych
- poinformowanie prowadzących, którzy nieprawidłowo wypełnili sylabusy o zauważonych uchybieniach
- przekazanie prowadzącym zajęcia propozycji udoskonalień sylabusów:
 - ✓ w przypadku przedmiotów warsztatowych i seminaryjnych (licencjackich i magisterskich) jeśli nie można podać konkretnych pozycji literaturowych, to warto wskazać choćby typy lektur lub zakres/y zagadnień, z których mogą być wybierane;
 - ✓ w przypadku zajęć anglojęzycznych warto zadbać o ujednoczenie zapisów, zdarzało się bowiem, że część informacji była w języku polskim
 - ✓ należy pamiętać, by przy zajęciach opierających się przede wszystkim na lekturach w języku angielskim wpisywać warunek uczestnictwa związany z odpowiednią kompetencją językową;
 - ✓ warto przemyśleć, jak kontrolować lektury powtarzające się w różnych sylabusach.
- Zachęcanie studentów do wypełniania ankiet oceny zajęć w systemie USOS
- Kontynuowanie wizytacji zajęć.

....